

Amerika och Asien

En amerikansk forskare, W. Rostow, berömd för sitt förra året utgivna arbete om det kommunistiska Kina, har i en nyligen publicerad bok sökt ge riktlinjer för USA:s asiatiska politik ("An American Policy in Asia"). Enligt skilda uppgifter är skriften, ehuru alltigenom självständig, representativ för den ledande amerikanska opinionen; den har i alla hänseelser mottagits som ett utomordentligt viktigt bidrag till debatten.

Rostow betonar starkt att USA:s intresse inte kan särskiljas från de idéer om demokrati, humanism och nationell självbestämmanderätt som är grundläggande för amerikansk politik. Preventivkrig kan inte komma i fråga, ej heller erövringar eller ingrepp mot självständiga stater; all "kolonialism" är stridande mot amerikansk tradition. I kampen mot, eller konkurrensen med, kommunismen gäller det därför inte bara att möta varje form av militär aggression — bland annat genom att stärka de fria asiatiska staternas försvar — utan också "att uppmuntra och främja de asiatiska folkens utveckling hänomet en självständig ställning som fria demokratiska samhällen". Lyckas detta, blir det i och för sig en vinning för Amerika, eftersom folkstyrda stater avvärjar kommunismen och önskar samarbete i första rummet med världens demokratier. För de fattiga asiatiska folkens ledare ter sig emellertid ekonomiska förbättringar ofta mera väsentliga än ökad politisk frihet, och kommunismen, som genom hänsynslöst tvång kan genomföra snabba förändringar — framför allt genom industrialisering — har följaktligen en viss dragningskraft. Amerika måste därför, utan att uppställa politiska villkor, hjälpa dessa folk genom teknisk expertis och ekonomiskt stöd. Om de fria staterna i Amerika och Europa stödde de fria asiatiska staterna (Indien, Pakistan, Indonesien, Japan osv.) med två miljarder dollar om året — av vilka USA borde satsa två tredjedelar — skulle enligt Rostow detta vara tillräckligt för en höjning av de sistnämnda folkens levnadsstandard med en procent om året; utgiften är obetydlig med tanke på att USA:s produktion värderas till

355 miljarder och årligen stiger med 14 miljarder. Rostow menar naturligtvis inte att pengarna skulle gå direkt till konsumtion; de skulle främst begagnas till sådana rationaliserings- och investeringsåtgärder som inom en överskådlig framtid kunde modernisera Asiens ekonomiska system. På enskilda kapitalinsatser kan man däremot inte lita; de summor som behövs är alltför stora, de åtgärder som krävs kan inte väntas bli snabbt lönande, och den politiska osäkerheten avskräcker det privata initiativet. Hjälpen måste komma från staterna, i regel utan återbetalningsskyldighet och, som sagt, utan militära eller politiska motfordringar.

I sin analys av den kinesiska situationen framhåller Rostow den kommunistiska diktaturens militära och politiska styrka. Den optimism som rådde inom stora folkgrupper då kommunisterna segrade har visserligen snabbt efterträtts "av den hårda, misstänksamma fängelsemiljö" som utmärker Ryssland, men det polisiära och byråkratiska väldet har samtidigt fulländats. Svagheten är att den tredjedel av nationalinkomsten som staten tar hand om övervägande används till rustningar och förvaltning samt till en industrialisering som främst avser regimen yttre och inre stärkande. Jordbrukets kollektivisering medför vissa fördelar, men framkallar också missnöje och antagligen minskning av arbetsintensiteten; Kina, liksom Ryssland, hotas av en jordbrukskris, om inte de goda skördarna under de senaste åren fortsätter. Den dragningskraft som det kommunistiska Kina utövat på andra asiatiska stater kan väntas försvinna, om regimen inte lyckas vare sig att höja levnadsstandarden eller att vinna stora yttre framgångar.

Det nationalistiska Kina, Formosa, är inte heller en demokrati, men det har, anser Rostow, utvecklingen under de senaste åren varit gynnsam. Man får inte, understryker han, döma den nationalistiska regimen efter dess oduglighet och fördärv för tio år sedan. Steg har tagits mot folkstyrelse, och oppositionspartierna är representerade i parlamentet, den berömda korruptionen har stävats, 85 procent av Formosas jord har nyfördelats genom den stora jordreformen, förbättringen i materiell standard antyds av att dödstalet gått ned till 9 promille mot 21 promille under det japanska väldet. Det är Formosa som numera närmast uppbär de grunder som de kinesiska revolutionärerna ställde upp för fyrtio år sedan. Fortsätter framstegen, kan det antas att Formosa, med sina nio miljoner, blir samlingspunkt för de kinesiska folkgrupperna utanför Kina.

Det framgår av dessa uttalanden att Rostow i likhet med en överväldigande amerikansk opinion anser att Formosa bör bevaras och försvaras. Även när det gäller frågan om Kommunist-Kinas inträde i FN står han snarast på den officiella amerikanska ståndpunkten. Att kasta ut nationalisterna och placera kommunisterna i deras ställe skulle te sig som en nödvungen eftergift och kämbart försvaga USA:s prestige i Asien. I samband med genomförandet av den konstruktiva Asienpolitik som Rostow förordar skulle emellertid, anser han, Kina och Formosa båda kunna erhålla säte i FN — liksom Japan och andra nu utestängda stater — varvid ingendera skulle bli permanent medlem av säkerhetsrådet. Det är en skruvad konstruktion. Hela denna fråga, som genom tvister och propaganda kommit i utrikespolitikens centrum, förklaras emellertid i grunden vara av ringa vikt; det väsentliga är att demokratierna genom en generös politik på lång sikt främjar sådana framsteg som minskar kommunismens möjligheter bland Asiens fria folk.